Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicorvm Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

LXXI. De Canonici Ordinis eminentia, & iure præcedendi in Proceßionibus, Concilijs, & alijs actibus publicis, & priuatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

Visual Library

CAPVT SEPTVAGESIMVM PRIMVM.

De Canonici Ordinis eminentia, & iure præcedendi non Concilijs, & publicis proceſsionibus, tum in alijs quibuſdam actibus publicis, & priuatis.

L. LIcet complura eaque ampliſſima priuilegia à ſummis Pontificibus antedictis canonicorum congregationibus iuxta temporũ, & rerum exigentias fuerint elargita, vix tamen aliquod toti ordini generaliter conceſſum inuenitur, iis exceptis, quorum mentio in iure Pontificio paſſim habetur, quæque ad duo genera potiſſimum rediguntur, nimirum ad ius præcedendi cæteros ordines tum in Concilijs, tum in publicis proceſſionibus, & aliis actibus publicis, & priuatis, & ad facultatem ſiue capacitatem obtinendi cuiuſuis generis beneficia, curata, & non curata, tum regularia, tum etiam ſecularia, de quorum primo in præſenti, de ſecundo in ſequenti capite aliquid dicemus. Et quidẽ circa ius præcedentiæ ſciendum eſt, multis modis poſſe fieri comparationem, primò inter canonicos regulares, & alios regulares aliorum ordinũ: ſecundò inter canonicos regulares, & canonicos, ſiue clericos ſeculares. Rurſus inter canonicos, & alios regulares aliorum ordinum duplex comparatio fieri poteſt, nam vel comparamus totum ordinem cum toto ordine, vel collegium vnius ordinis cum Collegio alterius ordinis; vel comparamus ſingulares perſonas vnius ordinis cum ſingularibus perſonis alterius ordinis, puta canonicum regularem cum monacho, vel Abbatem ordinis canonicorum regularium cũ Abbate ordinis monachorum, quapropter ſingula colligendo circa iſtud ius præcedendi, quod aſſerimus competere canonicis regularibus comparatione aliorum ordinum regularium, & etiam clericorum ſecularium, triplex dubium emergit. Primum, an totus ordo canonicorum regulariũ de iure præcedere debeat omnes alios ordines regulares, ſiue an hoc Collegium & Capitulum huius, vel illius monaſterii ordinis canonicorum regularium præcedere debeat hoc, vel illud Collegium, & Capitulum monachorum, vel aliorum ordinum, facta comparatione ordinis ad ordinem, & Capituli ad Capitulum, & monaſterij ad monaſterium. Secundum an facta comparatione inter perſonas ſingulares puta inter Prælatum ordinis canonicorum regularium, & Prælatum ordinis monachorum, quando ſimul concurrunt ſine Capitulis, & Conuentibus, vel inter canonicum, & monachum præcedere debeat canonicus regularis, an monachus. Tertiũ an canonicis regularibus competat ius præcedendi canonicos ſiue clericos ſeculares, & hi tres articuli fuerunt olim longa concertatione iudicialiter examinati, & terminati vt ſtatim dicemus, nam;

II. CIrca primum articulum controuerſia orta eſt circa annum Domini 1500. inter canonicos regulares noſtræ congregationis Lateranenſis ex vna, & Ven. monachos S. Benedicti congregationis Caſſinenſis ex altera, ſuper iure præcedendi tam in proceſſionibus, quàm in Concilijs, & in alijs actibus publicis, & priuatis, quam poſt longum examen, & diſpendioſam nimis altercationem, omnibus hinc inde collatis, & ponderatis Sanctiſſ. D. N. Pius IV. habita relatione trium Illuſtriſſimorum S. R. E. Cardinalium Ioannis Baptiſtæ Cicadæ, Ioannis Michaelis Saraceni, & Bernardini Scoti, quibus dictæ cauſæ cognitio motu proprio eiuſdem Pontificis fuerat demandata, decreto fatali, & ſententia inappellabili tandem ſic terminauit.

Chriſti nomine inuocato pro tribunali ſedentes, & ſolum Deum præ oculis habentes per hanc noſtram diffinitiuam ſententiam, quam ferimus in his ſcriptis in cauſa, & cauſis, quæ coram nobis, & quæ dilectis filijs noſtris Ioanni Michaeli Saraceno tituli S. Anaſtaſiæ, Ioanni Baptiſtæ Citadæ tituli S. Clementis, ac Bernardino Scoto S. R. E. Cardinalibus primò audiendas, cognoſcendas, & per eos decidendas, & terminandas, & deinde per præfatos Cardinales per Apoſtolica noſtra reſcripta nobis referendas commiſimus, inter dilectos filios Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares ordinis S. Auguſtini congregationis Lateranenſis, & vniuerſam eorum congregationem ex vna, & Prælatos, Abbates, & monachos ordinis S. Benedicti Congregationis Caſſinenſis, aliàs ſanctæ Iuſtinæ de Padua nuncupatæ, & dictam eorum congregationem, de & ſuper præcedentia, & iure inter eos præcedendi tam in proceſſionibus, quàm generalibus, & Synodalibus ſeu Prouincialibus Concilijs omnibusq; actibus publicis & priuatis, reliquisq; alijs, in actis cauſæ, & cauſarum huiuſmodi latius deductis, & illorum occaſione, quæ in prima, ſeu aliis inſtantijs fuerunt, & vertebantur inſtantijs, partibus ex altera, cauſa huiuſmodi coram dictis Cardinalibus aliàs plenè ventilata, ac ſæpius auditis partibus, & dubijs eius plenè diſcuſſis, & reſolutis, ac viſis deinde videndis, & demum per dictos Cardinales nobis matura deſuper facta relatione. Pronunciamus, ſententiamus, decernimus Abbates, Prælatos & canonicos regulares congregationis Lateranenſis, vti clericos dimiſſa ſuperiori veſte, ſuperpelliceo, ſeu cappa, in linea veſte, clericaliq; habitu incedentes (quod etiã in alma noſtra vrbe Roma conſueuiſſe, & nunc obſeruatur) in proceſſionibus, & omnibus alijs actibus publicis, & priuatis tam in dicta Alma Vrbe noſtra, noſtroq; & ſucceſſorũ noſtrorũ conſpectu quã alibi vniuerſis, ac quibuſcunq; alijs ciuitatibus, terris, oppidis, ac locis, dictos Abbates, Prælatos, & Monachos

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

trinæ S. Benedicti Caſsinenſis præcedere debuiſſe, ac debere, eoſdemq́; Abbates, Prælatos, & canonicos regulares, dictamque eorum congregationem, vt ſupra intentos, dictis Abbatibus, Prælatis, & Monachis S. Benedicti dictæ eorum congregationi in omnibus, & ſingulis præmiſsis præferendos, anteponendos, & in digniori loco collocandos fore, & eſſe. Abbates verò dictarum congregationum Lateranenſis, & S. Benedicti ſingulariter, & de per ſe, abſque eorum conuentibus in Concilijs Generalibus, Prouincialibus, & Synodalibus, & alijs actibus publicis, & priuatis, in quibus Abbates de iure, vel de conſuetudine locum, & votum habent, vel pro tempore quomodolibet habebunt, inter ſeſe iuxta ſingulorum ipſorum abbatum ibidem interuenientium priorem, & antiquiorem promotionem ad Abbatiam, ac illa promotione durante, non autem congregatione, & ordine, cuius fuerint, attentis, præcedere, ac præferri, & in digniori loco collocari debuiſſe, ac debere, prout præferimus, anteponimus, collocamus, præferrique anteponi, & collocari reſpectiuè mandamus, iactationes quoque, moleſtationes, oppoſitiones, perturbationes, vexationes, & impedimenta quæcunque per præfatos Abbates, Prælatos, & Monachos dicti ordinis S. Benedicti, & dictam eorum congregationem eiſdem Abbatibus, Prælatis, canonicis regularibus dicti ordinis, & eorum congregationi, & ſuper præfatis omnibus, & ſingulis, & illorum occaſione quomodolibet factas, præſtitas, & illatas, factaque, præſtita, & illata, fuiſſe, & eſſe temerarias, illicitas, indebitas, & iniuſtas, temerariaque illicita, indebita, & iniuſta, ac de facto præſumptas, & præſumpta, ideoque, & illa præfatis Abbatibus, Prælatis, & Monachis feciſſe, & facere minimè licuiſſe, nec licere de iure. Et propterea de, & ſuper illis, ac dicto iure præcedendi, vt ſupra, omnibusque alijs, & ſingulis præmiſsis perpetuum ſilentium imponendum fore, & eſſe, ac imponimus, vtramque partem in expenſis coram nobis de cauſis abſoluentes. Ita eſt I. Ita refero, & cenſeo pronunciandum eſſe Io. Michaël Cardinalis Saracenus.

Ita refero & cenſeo pronunciandum eſſe Io. Baptiſta Cardinalis S. Clementis.

Ita refero, & cenſeo pronunciandum eſſe Bernardinus Cardinalis Tranen. lecta, lata, & in ſcriptis promulgata præſens, & diffinitiua ſententia. ſub annulo Piſcatoris ſignata per eundem S. D. N. D. Pium PP. IV. Romæ in Palatio S. Mariæ de Ara cœli in Palatio eiuſdẽ S. D. N. PP. anno à Natiuitate eiuſdem Domini 1563. Indictione 6. die verò 23. menſis Septembris, Pontificatus S. D. N. D. Pij diuina prouidentia PP. IV. anno quarto, præſentibus ibidem Reu. D. Alexandro Palanterio Almæ vrbis Romæ Gubernatore, & Ill. D. Com. Annibale Altemps ad præmiſſa, & ſingula vocatis ſpecialiter, habitis, atque rogatis.

Addidit idem Pontifex motum proprium, per quem omnes, & ſingulos tum proceſſus, tum ſententiæ defectus etiam ſubſtantiales, ſi qui forſan interueniſſent, autoritate Apoſtolica suppleuit, & dictam ſententiam ab omnibus inuiolabiliter obſeruari mandauit.

Motus proprius eiuſdem Pij IV.

Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Sedis Apoſtolicæ prouidentia circumſpecta, ne rurſus ea, quæ in controuerſijs inter perſonas, Eccleſiaſticas præſertim, Altiſsimo ſub regulari profeſsione famulantes, exortis, pro tranquillo religionis ſtatu prudenter ordinauit, in moleſtos contentionis anfractus relabantur, maiorem ſolet, dum id res ipſa requirit, adhibere cautionem. Sanè nuper poſtquam ſicut nobis innotuerat, ab antiquis vſque temporibus etiam ſupra centũ annos retroactos lis, & cauſa ſeu controuerſia inter dilectos filios Rectorẽ Generalẽ, & canonicos regulares S. Auguſtini congregationis Lateranenſis ex vna, ac Monachos S. Benedicti Ordinis Caſsinenſis aliàs S. Iuſtinæ de Padua congregationẽ partibus ex altera, ſuper illorũ præcedentia, ſeu iure præcedẽdi ſuborta, & corã diuerſis iudicibus etiã in noſtro Palatij Apoſtolici auditorio ventilata, ac demũ non ſine animi noſtri moleſtia in Oecumenico Concilio Tridentino inter earundẽ congregationum Abbates renouata fuerat. Nos conſiderantes, lites, & controuerſias huiuſmodi in Eccleſia præſertim inter religioſas, & reformatas perſonas, quæ relictis mundi vanitatibus, votum ſuũ in humilitatis ſpiritu Domino, & Deo noſtro, qui ſe pro nobis vſq; adeo humiliauit, vt formã ſerui acciperet, perſoluere profitentur, nõ modicũ illis præclaræ, Deoq́; præcipuè dilectæ virtuti, quæ eſt humilitas labem infundere, populoque ſcandalum generare, & propterea illas omni ratione ſubmouendas, publicæque Religionis tranquillitati, ac miniſtrorum Dei reconciliationi, & mutuæ dilectioni quamprimum conſulendum eſſe rati. Motu proprio dictas cauſas, & controuerſias, vbilibet, & coram quibusuis iudicibus motas, & in quibusuis inſtantijs indeciſas pendentes, ab eiſdem iudicibus ad nos aduocauimus, illasque dilectis filijs noſtris Io. Michaëli S. Anaſtaſiæ Saraceno, Io. Baptiſtæ S. Clem. Cicadæ, ac Bernardino Scoto nuncupatis S. R. E. presbyteris Cardinal. audiendas, cognoſcendas, & decidendas per quandam motus proprij ſcedulam, & deinde illas per aliud noſtrum reſcriptum eiſdem Cardinalibus per eos audiendas tantum, nobisque referendas commiſimus. qui quidem Cardinales dictis partibus, earumuè Procuratoribus, & Aduocatis pluries auditis, dubijsque emergentibus ad plenum diſcuſsis, & reſolutis, comperto ſatis per eos ex compluribus literis Apoſtolicis, diuerſiſque alijs rationibus, & probationibus, quod ipſi canonici fuerunt, & ſunt de illis clericis à S. Auguſtino, quinimmò à ſanctis Apoſtolis inſtitutis, eoſdem canonicos tam ſuæ antiquæ inſtitutionis huiuſmodi, quam etiam dignitatis clericalis, quæ eos, ſtatim quod profeſsionem regularem emittunt, inſignitos eſſe oportet, aliarumque qualitatum in eis exiſtentium ratione, dictamque illorum congregationem Lateran. præfatos monachos, & eorum congregationem Caſsinen. præcedere debere cenſuerunt, & concluſerunt, ſuamque concluſionem huiuſmodi ad audientiam noſtram iuxta vltimi noſtri reſcripti præfati tenorem retulerunt. vnde nos illorum relatione intellecta, eaque per nos diligenter examinata, quoniam eam in omnibus ſuis partibus veritati, & iuri conſonam comperimus,

per noſtram diffinitiuam ſententiam pronunciauimus, ſententiauimus, decreuimus, & declarauimus, Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares congregationis Lateranenſis, vt clericos, dimiſſa ſuperiori veſte, pallio, ſeu cappa, in linea veſte, clericalique habitu incedentes (quod etiam in alma Vrbe conſuetum fuerat, & tunc obſeruabatur) in proceſſionibus, & omnibus aliis actibus publicis & priuatis, tam in dicta Vrbe, noſtroq; & aliorum Romanorum Pontificum ſucceſſorum noſtrorum conſpectu, quàm alias in vniuerſis & quibuscunque aliis ciuitatibus, terris, oppidis, & locis Abbates, Prælatos, & monachos ordinis S. Benedicti congregationis Caſſinen. prædictos præcedere debuiſſe, & debere, ac eosdem Abbates, Prælatos, & canonicos regulares, dictamq; eorum congregationem, vt præfertur, incedentes dictis Abbatibus, Prælatis, & monachis S. Benedicti, & eorum congregationi in omnibus, & ſingulis præmiſſis præferendos, anteponendos, & in digniori loco collocandos fore, & eſſe. Abbates verò dictarum congregationum ſingulariter, & de per ſe, abſque illorum Conuentibus in Conciliis Generalibus, Prouincialibus, & Synodalibus, ac aliis actibus publicis, & priuatis, in quibus Abbates, de iure, vel conſuetudine locum, & votum habent, vel pro tempore quomodolibet habebunt, inter ſeſe iuxta ſingulorum ipſorum Abbatum ibidem interuenientium priorem & antiquiorem promotionem ad Abbatiam, & illorum promotione duntaxat, nō autem congregatione, & ordine cuius ſint attentis, præcedere, & præferri, & in digniori loco collocari debuiſſe, & debere, prout ex tunc prætulimus, anteposuimus, & collocauimus præferriq; anteponi, & collocari mādauimus. Iactationes quoq; moleſtationes, oppreſſiones, perturbationes, vexationes, & impedimenta quæcunq; per Abbates, Prælatos, & monachos prædictos, & eorum congregationem Caſſinen. eiſdem Abbatibus, Prælatis, & canonicis regularibus congregationis Lateranen. ſuper præfatis omnibus, & ſingulis, & illorum occaſione quomodolibet factas, præſtitas, & illatas, facta, præſtita, & illata, fuiſſe, & eſſe temerarias, illicitas, indebitas & iniuſtas, temerariaq; illicita, indebita, & iniuſta, ac de facto præſumptas, & præſumpta, illaſq; & illa Abbatibus, Prælatis, & monachis congregationis Caſſinenſis huiuſmodi feciſſe, & facere minimè licuiſſe, neque licere de iure. Et propterea de, & ſuper illis, ac dicto iure præcedendi, omnibusque, & ſingulis aliis præmiſſis perpetuum ſilentium imponendum fore, & eſſe, & tunc impoſuimus, prout in reſcripto, relatione, & ſententia prædictis plenius continetur. Ne autē de ſententiæ, aliorumq; præmiſſorum validitate vllo vnquam tempore dubitari, ac propterea, vel alio quouis prætextu rem maturè diſcuſſam, & iudicatam rurſus in controuerſiam retrahi, neuè denuo in Eccleſia Dei inter tales perſonas religioſas contentiones exoriri, ac populo ſcandala generari contingat, tempeſtiuè prouidere, ac ſupremam huic negotio manum apponere cupientes, necnon veriores literarum ſingulorum prædeceſſorum, ac reſcripti, proceſſus, relationis, ſententiarumque præfatorum, & inde ſecutorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes. Motu ſimili, non ad ipſorum Abbatum, Prælatorum, & canonicorum regularis congregationis Lateran. vel alterius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione, & certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ad effectum executionis d. ſententiæ, & omnes, & ſingulos proceſſus, & ſententiæ præfatorum defectus, etiam ſubſtantiales, ſi qui forſan in eiſdem interuenerint, harum ſerie ſupplemus, ac eandem ſententiam vnà cū eius proceſſu validos, & efficaces eſſe, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter ab omnibus obſeruari debere, nec partes ipſas ei vllo vnquam tempore, quouis prætextu, quaſitoue colore reſilire poſſe, ſed ad illorum obſeruationē teneri, cenſurisq; & pœnis tam Eccleſiaſticis, quā pecuniariis ad id cogi, & compelli, neque monachos, eorumue congregationem aduerſus ſententiam, aliaue præmiſſa in priſtinum ſtatum quouis quæſito colore, vel ingenio reſtitui, nec illa oppugnantes audiri, præſentesque literas de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, aut alio quouis defectu notari, ſeu impugnari poſſe. Sicque, & non aliter per quoscunque iudices, & Commiſſarios, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretādi facultate, & autoritate, iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus à quoquam quauis autoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus; præmiſſaque omnia perpetuò ſtatuimus, & quod ita fiant, & obſeruentur volumus atque mandamus. Similiter Venerabili fratri Epiſcopo Aquinaten. & dilectis filiis noſtro in alma Vrbe, & eius diſtrictu Vicario in ſpiritualibus, ac Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ auditori Generalibus per præſentes motu pari mandantes, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcunque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Rectoris Generalis, & Abbatum, Prælatorum, ac regularium canonicorum S. Auguſtini congregationis Lateranenſis præfatorum, vel alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ac illis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes; faciant autoritate noſtra illos ſuppletione, decreto, ſtatuto, voluntate, & mandato, aliiſq; præmiſſis pacificè frui, & gaudere: nō permittentes, eos, vel eorum quempiam deſuper per quoscunque quomodolibet indebitè moleſtari, perturbari, vel inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles per ſententias, cenſuras etiā Eccleſiaſticas, & pecuniarias etiā arbitrio ſuo moderandas, & applicandas, quam etiam priuationis ſingulorum beneficiorum Eccleſiaſticorum per ipſos contradictores obtentorum pœnas, aliaq; iuris remedia appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, illos ſententias, cenſuras, & pœnas huiuſmodi incurriſſe declarandas, illoſque etiam iteratis vicibus aggrauando, & interdictum Eccleſiaſticum imponendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus ſit, auxilio brachii ſecularis. Non obſtantibus præmiſſis, ac fœl. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodò quiſpiam præſentium vigore vltra tres dietas ad iudicium non trahatur, ac aliis

quo-

quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon monaſteriorum, & ordinum, ac congregationum præfatorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, vel conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, eorumque ſuperioribus, ac perſonis, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis in genere, vel ſpecie, etiam motu, & ſcientia ſimilibus quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis. Quibus omnibus illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice dūtaxat ſpecialiter, & expreſſè derogamus. Contrarijs quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autē, quod præſentium tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in iudicio, & extra, vbilibet locorum, plena, & indubia, eademque prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris die 18. Ianuarij M.D.LXIV. Pontificatus noſtri anno quinto.

III. Hæc conſtitutio cum ſententia ab eodem Pōtifice lata refertur etiam in Bullario nuper edito inter Conſtitutiones Pij IV. & eſt numero 97. circa quam notanda ſunt verba illa: *Qui quidem Cardinales dictis partibus, earumque Procuratoribus, & aduocatis pluries auditis, dubijſque emergentibus ad plenum diſcuſſis, & reſolutis, comperto ſatis per eorum complures literis Apoſtolicis, diuerſiſque alijs documentis, rationibus, & probationibus, quod ipſi canonici fuerunt, & ſunt de illis clericis à S. Auguſtino, quàm à SS. Apoſtolis inſtitutis, eoſdem canonicos tā ſua antiqua inſtitutionis huiuſmodi, quàm etiam dignitatis clericalis quæ eos ſtatim, quod profeſſionem emittunt, inſignitos eſſe oportet, alterutrumque qualitatū in eis exiſtentium ratione, dictamque illorum congregationē Lateranenſē, præfatos Monachos, & eorū congregationem Caſinenſem præcedere debere conſueuerunt* &c. Pro quorum verborum intelligentia ſciendū eſt, vt ex relationibus dictorum Cardinaliū colligitur, totum pondus cauſæ ad tria dubia redactum: videlicet an noſtri Lateranenſes eſſent verè de illis canonicis à D. Auguſtino, ſiue à ſanctis Apoſtolis inſtitutis, & circa hoc dubium concluſum fuit affirmatiuè. Secūdò, an ſuppoſito, quod canonici Lateranenſes eſſent verè de illis clericis à S. Auguſtino, & à ſanctis Apoſtolis inſtitutis, deberent præcedere monachos D. Benedicti; & concluſum fuit affirmatiuè, per iura in eiſdem relationibus allegata. & hæc fuerunt duo præcipua fundamenta, quibus nixus eſt Pius IV. in eadem ſententia pro canonicis Lateranenſibus contra monachos ferenda, videlicet prioritas inſtitutionis, & dignitas clericalis, quia ipſi canonici Lateranenſes ſunt clerici eſſentialiter, & non ex diſpenſatione, vel priuilegio, ſicut monachi; & quod eſt tale per eſſentiam, debet præcedere illud, quod eſt tale per accidens, & ex diſpenſatione. Et hinc deducitur, omnes canonicos regulares, qui ſunt verè de illis à D. Auguſtino, & à Sanctis Apoſtolis inſtitutis, ratione prioris illorum inſtitutionis, & etiam ratione dignitatis clericalis, quæ illis per eſſentiam, & non ex accidenti ineſt, omnes Monachos præcedere debere; licet in dicta ſententia de ſolis Lateranenſibus mentio habeatur, quia à paritate & idētitate rationis optimè infertur ad paritatē, & identitatem iuris. Proceſſus totius cauſæ cum allegationibus pro vtraque parte deductis, & relationibus Illuſtriſſimorum DD. Cardinalium, & cauſæ concluſione cum ſententia, & motu proprio eiuſdem Pontificis typis editus eſt Cremonæ an. 1567. apud Vincentium Comitē.

Circa ſecundum dubium lis orta eſt primo in Concilio Conſtantienſi inter Abbatem canonicorum regularium de Crutzelingen prope muros Conſtantiæ ex vna, & Abbatem monaſterij in Petri domo vltra pontem Conſtantiæ ordinis S. Benedicti ex altera, ſuper iure præcedendi in dicto Concilio Conſtantienſi: quam litem primò Ioannes XXIII. Papa nuncupatus in dicto Concilio, poſtmodum verò Innocentius VIII. per ſequens decretum in hunc modum terminauit. IV. *Innocentius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Prouiſionis noſtræ debet prouenire ſubſidio, vt ſuum ius cuilibet conſeruetur. Hinc eſt, quod nos tenorem quarundam literarum Concilij Conſtantienſis in regiſtro ipſius Concilij repertarum, pro eo quod ſicut exhibita nobis pro parte dilectorum filiorum Abbatis, & Conuentus monaſterij in Crutzelingen extra muros Conſtantiæ Ordinis S. Auguſtini petitio continebat, ipſi eo indigere noſcuntur, de verbo ad verbum tranſcribi, & ad ipſorum ſupplicantium inſtantiam præſentibus annotari fecimus, qui talis eſt. Sacroſancta, & Generalis Synodus Conſtantienſis ad perpetuam rei memoriam. Rationi congruit, & conuenit honeſtati, vt ea, quæ de Romani Pontificis gratia proceſſerunt, licet tempore, quo Papatui præfuit, literæ Apoſtolicæ ſuper illis confectæ non fuerint, ſuum conſequantur effectum. Sanè dudum pro parte dilectorum filiorum Erardi Abbatis, & conuentus monaſterij Crutzelingen extra muros Conſtantiæ Ordinis S. Auguſtini Baltaſari, tunc Ioanni Papæ XXIII. expoſito, quod licet ipſius ordinis regularis inſtitutio, ac eius per Apoſtolicam Sedem ſubſequens approbatio longè præcederent inſtitutionem, & etiam per eandem ſedem factam approbationem Ordinis S. Benedicti, præfatuſque Abbas in Abbatialis dignitatis promotione directus Eccleſiæ filium Ioannem Abbatem monaſterij in Petri domo vltra pontem Conſtantiæ dicti Ordinis S. Benedicti longè præceſſerit, necnon Abbas pro*

tempore exiſtens ſupradicti monaſterij Crutzelingen, mitra, & annulo, cæterisq; Pontificalibus inſignijs, & ſpeciali priuilegio Sedis eiuſdem, cui non eſt in aliquo derogatum, vti, & gaudere ab olim cõſueuiſſet, quibus dictus Abbas monaſterij Petri domus minimè vtebatur, ſeu gaudebat, ac eidem Abbati monaſterij in Crutzelingen exiſtenti pro tempore, vt Patri Abbati etiam alia plura monaſteria dicti Ordinis S. Auguſtini in diuerſis locis conſiſtentia ſecundum eiuſdem ordinis regularia inſtituta per ſedem ipſam ex certa ſcientia approbata ſubeſſent, in quo, eorumque perſonas degentes pro tempore in eiſdem, ius ſeu ſuperioritatem viſitandi, corrigendi, & puniendi haberet, & propterea Abbas, & Conuentus prædicti, necnon canonici eiuſdem monaſterij Crutzelingen, in quibuſcunque actibus ſolemnibus, necnon proceſſionibus generalibus, quæ fierent pro tempore in ciuitate Conſtantia, ac etiam in Generali Concilio Abbati, & monachis exiſtentibus pro tempore, ac Conuentui dicti monaſterij Petri domus præferri, atque in digniori loco, ſiue ordine collocari deberent. Tamen cum idem Ioannes Abbas & Conuentus monaſterij Petri domus contrarium aſſerentes, iactarent ex aliquibus confictis, & minus validis rationibus ſe in talibus ipſis Abbati, Canonicis, & Conuentui eiuſdem monaſterij in Crutzelingen fore præferendos, quodque timebatur ex hoc inter partes ipſas exorirí lites, iurgia, & ſcandala, quæ forſan de facili reparari nõ poſſent, ac pro parte dictorum Erardi Abbatis, & Conuentus monaſterij Crutzelingen, eidem Baltaſari tunc Pontifici humiliter ſupplicato, vt in præmiſſis de benignitate Apoſtolica ſalubriter prouideret, idem Baltaſar tunc Papa deſiderans pacem, & concordiam inter Abbatem, & Conuentum, ac Canonicos, & Monachos huiuſmodi monaſteriorum præfatorum perpetuò ſtabilire, huiuſmodi ſupplicationibus voluit, & conceſſit videlicet 5. Calend. Decembris Pontificatus ſui anno 5. quod Abbas exiſtens pro tempore in Crutzelingen, præfato Abbati etiam pro tempore exiſtenti in Petri domo prædictorum monaſteriorum, necnon canonici in Crutzlingen etiam exiſtentes pro tempore monachis, ſimiliter exiſtentibus pro tempore in Petri domo monaſteriorum præfatorum tam illis, quàm proceſſionibus huiuſmodi dicti Concilij Conſtantienſis, & quandiu illud duraret, quam etiam quibuſdam alijs proceſſionibus, congregationibus, necnon actibus ſolemnibus, & publicis, in quibus eos pro tempore inſimul conuenire contingeret, præferri, ac in locis dignioribus huiuſmodi perpetuis temporibus collocari deberent. Non obſtante etiã quibuſcunque priuilegijs, indulgentijs, & literis Apoſtolicis generalibus, & ſpecialibus eiſdem Abbati, & Conuentui Petri domus, accordi in S. Benedicti conceſſis quorumcunque tenorum exiſterent, per quæ literis dicti Baltaſaris tunc Papæ, ſi ſuper his confectæ fuiſſent, non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valerent quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorunque totis tenoribus de verbo ad verbũ habenda eſſet in eiſdem literis mentio ſpecialis. Ne aũt pro eo, quod ſuper voluntate, & conceſſione præfatæ literæ dicti Baltaſaris tunc Papæ, interim quod Papatui præfuit, confectæ non fuerint, prædicti Abbas, & Conuentus monaſterij in Crutzelingen voluntatis, & conceſſionis prædictarum fruſtrentur effectu, volumus, & tenore præſentium decernimus, quod voluntas, & conceſſio prædicta, à dicta die videlicet 5. Calend. Decembris perinde ſuum conſequantur effectum, ac ſi literæ dicti Baltaſaris tunc Papæ ſuper illis ſub ipſius data dictis confectæ fuiſſent. Quodque præſentes literæ ad probandum plenè voluntatem, & conceſſionem prædictas vbique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis, & conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Conſtantiæ 16. Calend. Septembris, anno à Natiuitate Domini 1415. Apoſtolica ſede vacante. Cæterum vt earundem literarum tenor prædictus inſertus omnimodam rei, ſeu facti certitudinem faciat, Apoſtolica autoritate decernimus, vt illud idem robur eandem vim, & eundem vigorem dictis literis per omnia habeat, quem haberent originales literæ ſupradictæ, & eadem prorſus eidem tenori fides adhibeatur, quandocunque, & vbicunque ſiue in iudicio ſiue alibi, vbi fuerit exhibitus, vel oſtenſus, & eidem tenori firmiter ſtetur in omnibus, ſicut eiſdem originalibus literis ſtaretur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Per hoc autem nullum ius cuiquam de nouo acquiri volumus, ſed antiquum conſeruari tantummodo. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1419. 5. Calend. Maij Pontificatus noſtri anno quinto.

Quo tamen decreto non obſtante eadem controuerſia denuo naſcitur in Concil. Trident. inter Abbates congregationis Lateranenſis ex vna, & Abbates congregationis Caſſinenſis ex altera, ſuper eodem iure præcedendi. Quæ res in cauſa fuit, vt in Catalogo Abbatum, qui eidem Concilio ſubſcripſerunt, nullus ex noſtris ſit notatus, quod noſtri de licentia Superiorum ad lites tollendas poſteriori loco ſubſcribere noluerunt. & iſtud fuit tertium dubium coram eiſdem Illuſtriſſimis Cardinalibus à Pio IV. delegatis propoſitum, & examinatum, & concluſum per eoſdem Illuſtriſſimos Cardinales, quod in tali caſu ſeruaretur ordo, qui ſeruatur in Abbatibus perpetuis, & in Epiſcopis, vt nimirum attendatur antiquior promotio ad Abbatiam, vt habetur in cap. Epiſcopos 16. d. & cap. finali 75. d. & ita per eundem Pium IV. deciſum fuit in dicta ſententia in illis verbis; *Abbates verò dictarum congregationum Lateranenſis, & S. Benedicti ſingulariter, & de per ſe, abſque eorum conuentibus &c.*

V. Erum circa huiuſmodi ſententiam, & deciſionem aliud dubium ſuboritur, quod per illam non videtur plenè deciſum, neq; reſolutum,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

in eum in congregatione Lateranenſi non omnes Prælati monaſteriorum ſint Abbates, ſed quidam Abbates, quidam Priores, alij Præpoſiti, alij verò Archipresbyteri, dicta ſententia ſolos Abbates comprehendat, an verò ad cæteros etiam Prælatos extendatur. Nec deſunt, qui velint, illā ad alios Prælatos etiam non Abbates extendi, quòd illi eandem in ſibi ſubditos habeant autoritatem, & iuriſdictionem, quam habent Abbates in ſuis monaſterijs. mihi tamen, ſaluo iudicio melius ſentientium, diſtinguendum videtur de alijs Prælatis canonicorum præter Abbates; nam aliqui ſunt, qui ex priuilegio Pontificalium vſum obtinent, & ſibi ſubditis primam tonſuram, & quatuor minores ordines conferre poſſunt, & alia munera, quæ Abbatibus ex priuilegio competunt, exercere, quales ſunt Prior S. Frigdiani Lucenſis, & S. Catharinæ Firmanæ, & S. Mariæ de Columna Cæſarauguſtanæ, & Præpoſitus S. Crucis Mortarienſis, & alij plerique. Alij verò ſunt, qui eiuſmodi priuilegio non gaudent. Si de Prioribus loquamur, puto ſententiam Pij IV. ad illos poſſe extendi, ac debere, ita vt iuxta priorem promotionem ad huiuſmodi Prioratum competat illis ius præcedendi Abbates poſterius promotos. Primò quia huiuſmodi Priores gaudent eodem priuilegijs Abbatum: Ergo eodem modo præferendi ſicut Abbates. Secundò, quia quando Eccleſia Lateranenſis erat Regularis, Prior dictæ Eccleſiæ, quia habebat vſum Pontificaliū præcedebat omnes Abbates Vrbis, vt notat Onuphrius in libro de ſeptem Vrbis Eccleſijs in Lateranenſi: Eodem modo Prior S. Mariæ de Columna Cæſarauguſtanus præcedit omnes Abbates in Regnis Aragoniæ, & Valentiæ: ſimiliter Prior S. Frigdiani, & Præpoſitus ſanctæ Crucis Mortarij. Idem autem puto eſſe de alijs Prioribus habentibus ſimilem vſum Pontificalium. Tertiò, quia licet nunc dignitas Abbatialis ſit maior dignitate Priorali, poſteaquam Abbates facti ſunt clerici ex priuilegio, tamen ab initio non erat ſic, ſed quilibet non ſolùm Prior canonicorum, ſed quilibet canonicus maior erat quolibet Abbate, vt eſt textus expreſſus in cap à Subdiacono 93. d. nam quilibet oſtiarius præcedebat Abbatem, quare quod nunc Abbates præcedant Priores canonicorum, id non habent ex natura, ſed ex priuilegio. Ergo vbi Priores habent eadem priuilegia, quæ habent Abbates monachorum, cenſendi ſunt pares ipſis Abbatibus, imò ſuperiores, propter dignitatem clericatus, quæ canonicis ineſt eſſentialiter, monachis verò nonniſi per accidens, & ex diſpenſatione. Si autem loquamur de alijs Prioribus, vel Prælatis ſimilia priuilegia non habentibus, puto ius præcedendi Abbates illis minimè conuenire, quod non à priuilegio deriuat.

VI. Circa eundem articulum alia controuerſia exoritur in caſu, quo canonici regulares nō Abbates, neque Prælati cum monachis non exiſtentibus Abbatibus, neque Prælatis ſine Capitulis de per ſe conueniunt, an præcedere debeant canonici, an monachi. quæ controuerſia nonnullis ab hinc annis excitata Patauij in congregatione Sapientia nuncupata, in qua vnus ex noſtris canonicis Lateranenſibus, & vnus ex monachis Caſſinenſibus conuenerant, per S. Congregationem Illuſtriſſimorum Dominorum Cardinalium ſuper cauſis Regularium habito verbo cum Sanctiſſimo per hoc decretum fuit terminata.

Cum ſuperioribus diebus, die videlicet 4. Auguſti præſentis anno 1603. S. D. N. Clemens Papa VIII. in Congregatione Illuſtriſſimorum DD. Cardinalium ſuper negotijs Epiſcoporum, & Regularium, & ex voto eiuſdem congregationis ſuper controuerſia inter canonicos regulares Lateranenſes, & monachos S. Benedicti congregationis Caſſinenſis orta, occaſione præcedentiæ in congregatione nuncupata Sapientia, quæ in ciuitate Patauij celebratur coram Epiſcopo, interuenientibus in ea vna ex Canonicis, & vno ex Monachis prædictis, mandauerit obſeruari ſententiam aliàs inter eoſdem canonicos, & monachos latam à fel. rec. Pio Papa IV. prout iacet. Cumque deinde alia noua differentia in eadem congregatione Patauina inter eoſdem rurſus orta ſit, prætendens monachus Caſſinenſis, vt non ſolum canonicus regularis Lateranenſis (ad hoc vt iuxta dictam ſententiam ſit præferendus, & anteponendus in digniori loco) teneatur dimittere ſuperiorem veſtem pallium, ſeu cappam nigram, ſed etiam induere ſuper linea veſte, quam rochettum vocant, aliud ſuperpelliceū lineum, vulgo cottam nuncupatum, quemadmodum ſolet fieri ab ipſis canonicis regularibus in publicis proceſſionibus. Eadem Sacra congregatio negotio maturè diſcuſſo declarauit, ſufficere, vt ipſi canonici regulares Lateranenſes in omnibus actibus publicis, & priuatis, & ſic etiam in eadem congregatione Patauina, remaneant (dimiſſa tantummodo ſuperiori veſte nigro) in linea veſte, videlicet in rochetto, abſque alio ſuperpelliceo, & tunc intelligantur eſſe in habitu clericali iuxta eandem ſententiam Pij IV. & ita obſeruari mandauit. Romæ die prima Septemb. 1603.

ADdo, quod ante illud decretum eandem cōtrouerſiam terminauerat Pius V. per ſuum VII.
motum proprium anno 1570. 10. Calend. Ianuar. emanatum, quo decreuit, & declarauit, omnes, & ſingulos canonicos noſtræ cōgregationis in omnibus proceſſionibus, & alijs actibus publicis, ac etiam priuatis primum, & digniorem locum ſuper omnes Regulares tenere immediatè poſt clericos ſæculares, forma prædicti motus proprij talis eſt:

Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Cum ex ordinum vniuerſitate, qui in Dei Eccleſia reperiuntur, illa caſtrorum aciei comparetur, illius autem gubernatio Rom. Pont. B. Petri vero ſucceſſori ſit demandatum, mirum nemini videri de-

bet, ſi ille curæ ſibi diuinitus commiſſæ inuigilans, cuilibet quod ſuum eſt, benignè concedendo. & quæ clara etiam ſui ipſorum natura ſunt, ne in recidiuæ contentionis ſcrupulum relabantur, opportunæ declarationis, ac nouæ conceſſionis remedio conſolidat, vt quibusuis ſublatis obſtaculis, quilibet pacis amœnitate frui liberè poßit, ac ſcandalorum occaſio penitus tollatur. Cum itaque ſicut accepimus, dilecti filij vniuerſi canonici regulares Ordinis S. Auguſtini congregationis Lateranenſis, qui ab Apoſtolis originem traxerunt, quique ab eodem S. Auguſtino eorum reformatore iterum per reformationis viam mundo geniti meritò prætendere poſſunt, ſe omnes alias perſonas Eccleſiaſticas tam ſeculares, quàm regulares in proceßionibus, & alijs actibus publicis præcedere debere. Cum tamen non liceat membra à capite ſeparare, ſed tamen eis locum debitum aſſignare, ipſorumque indemnitati, vt ſine populi ſcandalo in publicum prodire, exemploque potius cæteris Chriſti fidelibus eſſe poßint, conſulere volentes, atque omnium, & ſingularium litium, quæ forſan ſuper præmißis exortæ ſint, aut exoriri quoquo modo poßint, ſtatus, & merita, nominaque & cognomina Iudicum, & collitigantium præſentibus pro expreßis habentes. Motu proprio, non ad dictorum canonicorum, vel alicuius alterius pro eis ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia noſtra, & de Apoſtolica poteſtatis plenitudine omnes, & ſingulos canonicos prædictos vbicunque locorum exiſtentes, quos deinceps proceßionibus, & alijs actibus publicis, vel priuatis intereſſe contigerit, ſtatim ipſum clerum ſecularem non exemptum ſubſequi, dum ipſi ſubſequendo præcedunt: dum verò præcedendo præcedunt, illum immediatè ſequi debere, autoritate Apoſtolica per præſentes declaramus. ac inſuper in omnibus locis, in quibus talis viget conſuetudo in proceßionibus, vt dicti clerici non exempti præcipuè quando canonici alicuius Eccleſiæ Cathedralis paramenta Eccleſiaſtica induunt, vt cultus diuinus magis vigeat, ac vt Sanctißimum Corpus Chriſti, ſeu aliæ reliquiæ, quæ proceßionaliter deferuntur, decentiùs, & honorificentiùs aſſocientur: aut quando hoc ipſius Ordinarij mandato contingit, ipſi canonici ſimiliter, ac illi pluuialia, planetas, tunicellas, & alia paramenta ſuper eorum clericalem habitum deferre, necnon pro Cruce aſſocianda quæcunque luminaria deferre liberè, & licitè poßint, ſtatuimus, & ordinamus. Diſtrictiùs inhibentes quibusuis locorum Ordinarijs, etiamſi Patriarchali, Prouinciali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, aut alia dignitate præfulgeant, ſub excommunicationis maioris, & indignationis noſtræ pœna, ne eoſdem Canonicos, ſeu aliquem eorum moleſtare, aut præmiſſa quouis modo declarare, vel interpretari audeant. Decernentes, præſentes literas nullo vnquam tempore ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu etiam ex eo, quod locorum Ordinarij, aut alij forſan intereſſe habentes vocati non fuerint, aut nullitatis notari, imputari, inualidari, ad terminos iuris deduci, in ius vel controuerſiam vocari, cauſamque, vel cauſas, quare præmiſſa à nobis emanauerint, verificandum, nullatenus teneri, nec ob id viribus carere, minuſque ſub quibusuis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrarijs diſpoſitionibus comprehendi: ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, ac plenariè reintegratas, etiam ſub Dat. per ipſos Canonicos eligenda eſſe, ſicque ab omnibus cenſeri. Et ita per quoscunque Iudices, & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, & ipſorum Ordinarios, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & autoritate iudicari, & diffiniri debere, Irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quocunque quauis autoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca dilectis filijs d. Congregationis Protectori, ſeu eius Viceprotectori, & cauſarum Curiæ Cam. Apoſt. Generali auditori, ac Vicario Ven. fratris noſtri Epiſcopi Lauden. in ſpiritualibus generali per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcunque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte canonicorum prædictorum, vel alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, illiſque in præmißis efficacis defenſionis præſidio aßiſtentes, faciant autoritate noſtra eoſdem Canonicos, illorumque ſingulos præmißis omnibus, & ſingulis, ac præſentium continentia, & tenore pacificè frui, & gaudere. Non permittentes eos, ſeu eorum aliquem deſuper per quoſcunque indebitè moleſtari, perturbari, & inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmiſſis non parentes per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceßibus, illas cenſuras, & pœnas ipſas incurriſſe declarando, necnon eas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiã ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtante fœl. rec. PP. Bonifacij prædeceſſoris noſtri, etiam qua cauetur, ne quis extra ſuam Ciuitatem, vel diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & illis vltra vnam dietam à fine ſuæ diœc. ad iudicium euocetur, ſeu ne iudices à Sede Apoſt. deputati extra Ciuitatem, vel diœceſim in quibus deputati fuerint, contra quoscunque procedere, aut alij, vel alij vices ſuas committere præſumant, ac de duabus dietis in concilio generali edita, dummodo vltra tres dietas quis vigore præſentium ad iudicium non trahatur, ac alijs Apoſtolicis in Prouincialibus, ac Synodalibus Concilijs editis ſpecialiter, vel generaliter conſtitutionibus, & ordinationibus, ac etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibusuis Eccleſijs, Congregationibus, Capitulis, Collegijs, monaſterijs, & alijs locis, eorumque ſuperioribus, & perſonis ſub quibusuis tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clauſulis, etiam derogatoriarum derogatorijs, irritantibusque, & alijs decretis motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus, etiam conſiſtorialiter conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumq;

tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, ac forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent eiſdem præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſè derogamus. Contrarijs quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenã, & expreſſam de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, ſtatuti, ordinationis, inhibitionis, decreti, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1570. 10. Calend. Ianuarij, Pontificatus noſtri anno 5. CC. Alp. Dia. 10. de Alonſo procomp. G. Deldado, V. Macaran. Alex. Peregrinus. A. Cantranen. Ru. Bonſiolus. C. Math. à tergo in ſuis regiſtratum in Cam. Apoſt. Iu. Mandoſius.

VIII. Circa tertium articulum ſeu dubium, an canonici regulares præcedere poſſint, & debeant canonicos ſiue clericos ſeculares, difficultas oritur, quia pro parte negatiua facit, quod membra ſuum caput ſequuntur, vnde cum clerici ſeu canonici ſeculares habeant caput dignius, qui eſt Epiſcopus, qui omnes clericos ſiue regulares, ſiue ſeculares antecedit, etiam ſeculares ſuũ caput ſequentes, clericos regulares præcedere debebunt. Verùm pro contraria parte affirmatiua facit antiquitas illorum inſtitutionis, & clericatus, qui per ſe illis competit; nam canonici regulares ſunt eſſentialiter clerici, & ſic quoad hoc, pares ſunt ipſis clericis ſecularibus. Sunt autem quoad inſtitutionem priores, & antiquiores clericis ſecularibus; quia omnes clerici ab initio erant regulares, & clerici ſeculares orti ſunt ex regularibus, vt ſupra in principio huius ſecundi libri deduximus. Ergo canonici regulares ſunt præferendi, iuxta regulam vulgatam: Prior tempore potior in iure, & alia ſuperius hoc eodem libro cap. 30. notata. Et confirmatur ratio: quia ſicut nullus ex propria malitia debet commodum reportare, ita nullus perſeuerans in bono ſtatu debet fieri deterioris, & inferioris conditionis: canonici autem regulares permanent in bono ſtatu clericorum primitiuæ Eccleſiæ. ergo non debent fieri deterioris, & inferioris conditionis à clericis ſecularibus, qui ab illo ſtatu deſciuerũt. Confirmatur ſecundo, quia de facto canonici regulares ſanctæ Mariæ de Columna Cæſaraugu-ſtanæ per ſententiam latam in Generalibus Regni Aragoniorum comitijs ſupra cap. 30. recitatã, & ex antiqua conſuetudine omnes canonicos, & clericos ſeculares totius Regni Aragoniorum, exceptis Metropolitanis Eccleſiæ Cæſaraugustanæ præcedunt, & cum ipſis Metropolitanis pares incedunt in publicis proceſſionibus, & alij etiam in alijs Ciuitatibus canonicos ſeculares præcedere conſueuerunt. Imo Pius V. in motu proprio nunc recitato fatetur, ipſos canonicos regulares meritò prætendere poſſe omnes alias perſonas Eccleſiaſticas tam ſeculares, quàm regulares in proceſſionibus, & actibus publicis præcedere debere. In hac controuerſia, in qua hinc inde ſunt validiſſimæ rationes, mei non eſt articulum definire, ſufficitque dubitandi rationes attigiſſe: optimum autem erit, vniuſcuiuſque iura, & laudabiles conſuetudines locorum cum moderamine inculpatæ tutelæ vnumquodque collegium pro viribus tueri.

CAPVT SEPTVAGESIMVM SECVNDVM.

Canonicos Regulares ſine ſpeciali diſpenſatione obtenta à Sede Apoſtolica, cum ſola licentia ſuorum Superiorum Regularium, poſſe beneficia ſecularia, etiam in titulum obtinere.

ALterum caput, ex quo canonici ordinis dignitas, & eminentia dignoſcitur, eſt capacitas, ſiue aptitudo ad quæuis beneficia etiam ſecularia tum regenda, tum in titulum obtinenda, quæ canonicis regularibus ineſt ex vi illorum profeſſionis abſque aliqua ſpeciali Sedis Apoſtolicæ diſpenſatione, vel conceſſione. de qua nunc conſequenter aliquid breuiter dicturus, ante omnia præmitto, beneficia Eccleſiaſtica eſſe in duplici differentia, nam alia ſunt, quæ habent annexam curam, & regimen animarũ, quæ vulgò Curata nuncupamus: alia, quæ tale regimẽ adiunctum non habent, quæ idcirco vocantur beneficia ſimplicia. quæ tamen ſunt in duplici differentia; nam alia ſunt, quæ vocantur dignitates, vel quæ dignitatem adiunctam habent, vt Archidiaconatus, Præpoſituræ, Decanatus, & ſimilium in Eccleſijs Cathedralibus, ſiue Collegiatis: alia verò, quæ neque ſunt dignitates, neque dignitatem adiunctam habent, vt ſimplices canonicatus, capellaniæ, & id genus, & quoniam non eodem modo de omnibus antedictis generibus beneficiorum loquuntur Doctores; ideò diſtinctè de ſingulis generibus dicendum erit. & Primò quod ſpectat ad beneficia, quæ animarũ ſecularium curam, & regimen adiunctum habent, reſolutè dicendum eſt, canonicos regulares I.

de iure